

■ Mzdy

Zvyšování minimální mzdy na polovinu průměrné? Ministerstvo práce po tlaku zaměstnavatelů plán mění

Jitka Vlková
jitka.vlkova@hn.cz



Pro lidi s nejnižšími příjmy to vypadalo jako dobrá zpráva – ministr práce Aleš Juchelka se v nedávné televizní debatě nechal slyšet, že by se minimální mzda mohla zvednout až na polovinu té průměrné. Jenže kolem plánu ministerstva se rychle zvedly silné emoce, odmítla ji část zaměstnavatelů a ministerstvo tak pomalu mění názor.

„Státy na západ od nás mají 50 procent. Po roce 2029 se můžeme bavit dál, zdali tento poměr nebude zvyšovat také na tuto hodnotu. Říkám ano, proč ne. Ale máme na to ještě čas,“ uvedl Juchelka počátkem května v debatě na České televizi.

Podnikatelé se proti tomu ohrazují. „Nápady na 50 procent odmítáme, už dohoda s předchozí vládou na růstu na 47 procent byla výsledkem dlouhé debaty, ústupků obou stran, křehkým kompromisem,“ říká Jiří Horecký, prezident Konfederace zaměstnavatelských svazů. „Vycházíme z této platné a účinné úpravy, přičemž v tuto chvíli žádné další úvahy o případných změnách nejsou na stole,“ uvedla Blanka Šefránková, ředitelka sekce zaměstnavatelské Svazu průmyslu ČR. Podle Ladislava Minčiče, tajemníka Hospodářské komory, by zvyšování zejména v případě slabého hospodářského růstu mohlo způsobit problémy především oborům s nižší přidanou hodnotou, menším firmám nebo v regionech s nižší mzdovou hladinou.

Ministerstvo hodilo zpátečku

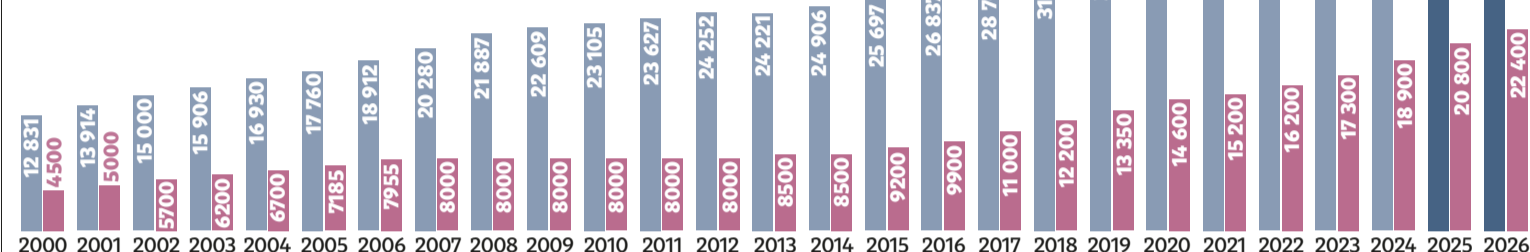
„Pan ministr se nebrání diskusi nad tímto tématem se sociálními partnery,“ odpovědělo vyhrávavě tiskové oddělení ministerstva na dotaz, zda už tedy na resortu nějaký návrh na pokračování růstu minimální mzdy vzniká. Podle informací redakce ale nechce ministerstvo samotné další růst minimální mzdy v tomto volebním období iniciovat.

Jak rostla průměrná a minimální mzda

(v Kč)

■ průměrná mzda
■ minimální mzda

* předběžná hodnota
** predikce

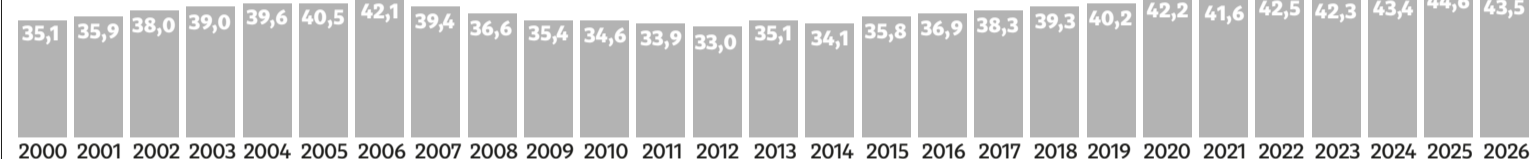


24 900 Kč

je hodnota minimální mzdy podle predikce ministerstva financí pro rok 2027

Podíl minimální/průměrná mzda

(v procentech)



Zdroj: ČSÚ, MPSV

Ještě do roku 2024 se na tom, o kolik minimální mzda poroste, dohadovali každoročně zaměstnavatelé a odbory s vládou, a ta v případě, že nebylo dosaženo shody, rozhodla sama. Od roku 2025 se v reakci na evropskou směrnici o přiměřených minimálních mzdách postupuje jinak. Minulá vláda dala do zákona, že bude směřovat k poměru mezi minimální a průměrnou mzdou ve výši 47 procent. Každé dva roky pak po konzultaci se zaměstnavateli a odbory stanoví, jak moc se k hranici přiblíží. Například letos by měl tento podíl dosáhnout 43,4 procenta, přičemž minimální mzda činí 22 400 korun. V případě, že by minimální mzda dosahovala poloviny té průměrné už letos, přilepšili by si ti, co ji berou, zhruba o 3400 korun.

Směrnice sice doporučuje stanovit hranici na 50 procentech, není to ale závazné. „Stát si má jen stanovit jasná a předvídatelná pravidla pro určování minimální mzdy a pravidelně vyhodnocovat její přiměre-

nost,“ vysvětluje Jitka Špeciánová, expertka na trh práce z Výzkumného institutu práce a sociálních věcí (Rilsa). Ten každé dva roky přiměřenost minimální mzdy (ve vztahu ke kupní síle a životním nákladům, ale i k míře produktivity) posuzuje. A vláda pak tuto informaci posílá do Bruselu. „Konečné rozhodnutí o tempu zvyšování minimální mzdy v daném dvouletém období je politické a přijímá ho vláda,“ přibližuje Špeciánová.

Odboráři chtějí víc

Na zvyšování minimální mzdy až k hranici 50 procent trvá Českomoravská konfederace odborových svazů. „Když se podíváme na Polsko a Slovensko, je tam proti Česku obrovský rozdíl v nominální výši minimální mzdy i v jejím poměru k průměrné mzdě, tam hledáme inspiraci. Například v Polsku je o 200 eur vyšší,“ říká předseda konfederace Josef Štředula. Chce se proto s ministrem Juchelkou v příštích týdnech nad

tímto tématem sejit a prosazovat pokračování růstu minimálních mezd i po roce 2029.

Postup, kdy znají růst minimální mzdy dva roky dopředu, zaměstnavatelům vyhovuje. „Po vyhodnocení navýšení v období 2025 až 2029 bychom se nebránili představě otevřít diskusi o pokračování nad orientačních 47 procent,“ říká Minčič. Připomíná ovšem, že každé zvýšení minimální mzdy vytváří tlak i na další mzdové úrovni. „Zaměstnavatelé musí zachovávat přiměřené rozdíly mezi jednotlivými profesemi podle kvalifikace, odpovědnosti a praxe. Reálný dopad na mzdové náklady je tedy výrazně širší než pouhé zvýšení mezd u velkého procenta osob pobírajících minimální mzdu,“ upřesňuje.

Podle ekonoma Filipa Pertolda z akademického pracoviště IDEA při CERGE-EI by další postupné navýšování po roce 2029 nemělo způsobit na trhu práce problémy. Upozorňuje ale, že se zvyšováním nejnižší zákonné odměny roste také zájem zaměst-

navatelů zaměstnávat víc na dohodu o provedení práce. „Aby se nestalo, že firmy budou lidi tlačít do dohod. To se částečně děje už teď,“ uvádí. To potvrzuje i Minčič. „Logicky roste tlak na zaměstnavatele, aby hledali flexibilnější nebo levnější formy dodání práce. To může vést k většímu využívání dohod, outsourcingu nebo v krajních případech, které asi nelze vyloučit, i k přesunu části práce do šedé ekonomiky,“ upozorňuje tajemník.

Pokud se ale nebudou zaměstnanci přelévat do „dohodářů“, mělo by mít navýšování minimální mzdy pozitivní efekt pro státní rozpočet. Podle posledních dostupných dat každý procentní bod, o který se podíl minimální mzdy na průměrné mzdě zvýší, znamená pro soukromé zaměstnavatele náklad 2,6 miliardy korun navíc, pro stát coby zaměstnavatele o 95 milionů víc. Rozpočet by díky tomu ale na sociálních a zdravotních odvozech získal dodatečných 0,9 miliardy korun.

Inzerce

FORUM
ELEKTROMOBILITA
2026

11. ČERVNA 2026
VÝSTAVIŠTĚ PRAHA

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

LEEF
TECHNOLOGIES

forumelektromobilita.cz

HN0ELE90